

Narození a dětství

SIDDHA ORGJEN TENDZIN se narodil v Derge ve východním Tibetu v malé vesničce Sengang, která se nachází nalevo od posvátného místa Sengchen Namdrag,¹¹ nedaleko od řeky Driču,¹² v lese cypřišů a jiného stromoví, kde se shlukují ptáci

a nerušeně se potulují divoká zvířata. Narodil se do rodiny Trokhe, která patřila k prastaré linii Ga Trolo.¹³ Jeho otec Cering Wangčhug¹⁴ byl zručným zlatníkem. Jeho matka se jmenovala Počhung Lhadrön.¹⁵

Cering Wangčhug a Počhung Lhadrön měli osm dětí – nejstaršího syna Sönama, nejstarší dceru Pema Čhöco, prostředního syna Deleg Wangjala,¹⁶ prostřední dceru Cekji, prostředního mladšího syna Trasama, mladšího syna Orgjen Tendzina a nejmladšího syna Kunga Dordžeho a nejmladší dceru Taši Čhöco.

Siddha Orgjen Tendzin se narodil v roce 1888 desátého dne měsíce Opice (19. června)¹⁷ v roce mužské zemní Myši, který odpovídá roku *mewa*¹⁸ 3805. Bratr jeho otce Orgjen Kjab¹⁹ žil v odloučení a byl nejstarším lamou pobývajícím na ústraní v klášteře Sengčhen Namdrag. Svou praxi započal již před několika lety. Tenkrát se u té příležitosti sešli místní lidé, jak laici, tak osoby duchovní, aby desátého dne²⁰ měsíce Opice provedli sto ganapúdž Guru Rinpočeho. Poté se až do úplňku pokračovalo v recitaci *siddhi mantry*.²¹ V tomto roce již těhotná Počhung šla bez obav na praxi, neboť obvyklý počet měsíců a dní těhotenství se ještě nezavršil. Odpoledne desátého dne znenadání a bez bolesti porodila syna. Všichni lidé byli překvapeni a rozradostnělý strýc Orgjen Kjab dal synovi Počhung jméno Ceču Dordže (Vadžra desátého dne).

O prvních letech jeho života jsem slyšel přímo od svého strýce toto:

T Do šesti let jsem žil se svou matkou a hrál si venku s dětmi z dalších dvou rodin, které žily ve stejné vesnici. V tom roce (1893)²² má sestra Cekji odešla jako nevěsta do rodiny ve ves-

nici Dzepa, a proto také utekla naše pastýřka. Tak jsem se více než rok staral o náš dobytek – o tři dzo, šest *dzomo*²³ a dvacet koz. Jednoho večera jsem se vrátil domů – bylo mi tenkrát

sedm let – a na nejlepší kozu, kterou jsme měli, znenadání skočil leopard, usmrtil ji a její mrtvolu odtáhl pryč. Byl jsem vystrašený, pospíchal jsem domů a hnal jsem zbylý dobytek a kozy. Matka mi vynadala: „Kozu byla zabita, protože jsi na zpáteční cestě nezakřičel *ku!*“²⁴ a dala mi pohlavek.

Cítil jsem se moc smutný. Příštího dne jsem vstal časně ráno, oblékl jsem se a obul. Vzal jsem si ze spíže *thūri!*²⁵ (malý kulatý koláč se sýrem a divokými sladkými bramborama, které jsou známé jako *troma*)²⁶ jako zásobu jídla na cestu a odešel jsem na místo meditačního ústraní svého strýce lamy Orgjen Kjaba.

Strýc byl velmi potěšen a řekl mi: „Bylo by zajisté lepší, kdybys vstoupil na cestu dharmy a stal se mnichem!“

Tím mi projevil velkou náklonnost a dovolil mi, abych u něj zůstal. Následujícího dne dorazil otec a pověděl strýci, že jsem utekl z domova, abych našel útočiště někde jinde. Otec

vypadal rozzlobeně, ale protože mi strýc poskytl útočiště, nezbil mě. Pak strýci vysvětlil, jak je pro něho důležité, aby mě přivedl zpátky domů. Ale já jsem odpověděl: „Když zůstanu se strýcem, naučím se číst.“

„To je skvělé,“ řekl strýc.

„Pak tedy dobrá,“ svolil otec a vrátil se domů sám.

Po několika týdnech strýc některým svým studentům udělil iniciaci. Já jsem ji také obdržel. Při té příležitosti jsem dostal jméno Orgjen Tendzin. Když jsem se tím později zabýval, zjistil jsem, že to byla kořenová iniciace *Longsal Dordže Ningpo*.²⁷ Byla to první iniciace, kterou jsem v životě obdržel.

Jednoho dne mi strýc řekl: „Nyní bys měl vstoupit do klášterní školy dole a naučit se nazpaměť recitovat rituální texty.“

Napsal dopis, podal mi jej a pravil: „Dej to lamovi Pezangovi. Dělej vše, co ti řekne, a věnuj se studiu!“

Pak mě poslal do kláštera. Když jsem se setkal s lamou Pezangem, abych mu doručil dopis, shledal jsem, že je to impozantní mohutný člověk s černým knírem a plnovousem.

Podíval se na mě a pravil: „Výborně! Synovec lamy Orgjen Kjabba se k nám přidal, aby se stal novicem. Skvělé!

Nyní zůstaneš se mnou a přes den budeš navštěvovat klášterní školu.“

Od toho dne mě každý den učil psát učitel Lama Ňidön. Účastnil jsem se jeho hodin s dalšími sedmi dětmi, v malé místnosti vedle zasedací síně kláštera. Tento Lama Ňidön, náš učitel

čtení, nosil červené ručně tkané vlněné roucho a měl ve zvyku učit děti číst tak, že je všechny denně bil. Za ty čty-

ři měsíce, kdy jsem navštěvoval jeho hodiny, jsem byl rádně zbit čtyřikrát a nespočetněkrát mírněji. Nicméně díky němu jsem se naučil z paměti recitovat invokaci Guru Padmasambhavy zvanou *Leudünma (Sedm kapitol)*.²⁸ Život mnichů v klášteře se mi však vůbec nelíbil.

Koncem toho roku strýc Orgjen Kjab náhle zemřel a jeho tělo zůstalo v meditaci další tři dny.²⁹ Pak proběhla celá řada pohřebních rituálů a zdaleka i zblízka přicházely stovky lidí, laici i duchovní, aby tělo navštívili. Po více než třech týdnech pohřebních rituálů byla uvnitř trhliny ve skále poblíž meditační jeskyně mého strýce vybudována bělostná stúpa³⁰ a tělo do ní bylo umístěno.

Po smrti mého strýce lamy byl ke mně učitel Ňidön ještě více hrubý a začal mě bít mnohem více než předtím. Jednoho

dne jsem sebral několik knih a oblečení, které mi patřily, a vrátil jsem se k rodičům.

Otec měl radost a řekl: „Jsem rád, že ses vrátil domů.“

Matka však pravila: „Synu, opravdu jsem doufala, že se staneš mnichem. Bylo by mnohem lepší, kdyby ses vrátil zpátky do kláštera.“

Pak otec namítl: „Už není nikdo jako jeho strýc, který by chlapci v klášteře Namdrag pomohl. Kde by teď pobýval? Teď je mu devět let (1896). Může se učit obchodu a pomáhat Sönamovi a mně při práci nebo může jít a sloužit v rodině pána Jago,³¹ kde bude jeho bratr Trasam vykonávat domácí práce.“

„Raději bych šel a sloužil v rodině pána Jago,“ řekl jsem rodičům a od té doby jsem chodil každý den sloužit do rodiny Jago. **T**